

I. KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:		Praktyka zawodowa				
Nazwa angielska:		Professional practice				
Kierunek studiów:		Pedagogika – specjalność resocjalizacja z kryminologią				
Poziom studiów:		Stacjonarne i Niestacjonarne I-go stopnia – licencjackie				
Profil studiów		praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Zakład Pedagogiki				
Opracował:		dr E. Zieja				
Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Praktyki zawodowe	Łącznie	ECTS
6	-	-	-	330	330	14
Cel przedmiotu						
<p>C1 - gromadzenie doświadczeń związanych z pracą resocjalizacyjną</p> <p>C2 zdobywanie przez studentów dodatkowej wiedzy związanej z zawodem i doskonalenie umiejętności praktycznych,</p> <p>C3 zdobywanie umiejętności współdziałania z opiekunem praktyk, innymi wychowawcami, nauczycielami, funkcjonariuszami, kuratorami i pracownikami placówki/instytucji</p> <p>C4 rozpoznawanie indywidualnych potrzeb podopiecznych</p> <p>C5 konfrontowanie nabytej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w praktycznym działaniu</p> <p>C6 poznanie specyfiki środowiska zawodowego, funkcjonowania podmiotów administracyjnych, gospodarczych i życia społecznego,</p> <p>C7 ocena trafności wyboru zawodu.</p>						
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:						
Zna podstawową działalność opiekuńczo-wychowawczą prowadzoną w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii rozwojowej, pedagogiki społecznej, metodyki pracy resocjalizacyjnej						
Oczekiwane efekty kształcenia						
<p>Efekt 1 – Student dysponuje podstawowymi umiejętnościami organizacyjnymi pozwalającymi planować i realizować zadania związane z resocjalizacją.</p> <p>Efekt 2 – Student potrafi w elementarnym zakresie stosować przepisy prawa w postępowaniu z nieletnim i dorosłym osadzonym oraz zna podstawy prawne funkcjonowania jednostek resocjalizacyjnych.</p> <p>Efekt 3 – Student jest przygotowany do aktywnego uczestniczenia w grupie resocjalizacyjnej w tym na podstawie własnych projektów dot. programów profilaktyczno – resocjalizacyjnych.</p> <p>Efekt 4 – Student potrafi analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych w oparciu o zdobyta wiedzę do planowania pracy, prowadzenia dokumentacji, opracowania</p>						

konspektów, programów profilaktyczno – resocjalizacyjnych.
Efekt 5 – Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę korzystając z różnych źródeł i nowoczesnej technologii.

Treści programowe: Praktyka 330 godzin

Praktyka		Liczba godzin
Student w ramach praktyki pedagogicznej:	<p>1) zapoznaje się ze specyfiką pracy placówki, w której odbywana jest praktyka tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jej strukturą organizacyjną oraz kulturą zarządzania • realizowanymi przez nią zadaniami dydaktycznymi, sposobami funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji • podstawowymi aktami prawnymi regulującymi działanie instytucji oraz dokumentacją wewnętrzną obowiązującą w placówce • obowiązkami pracowników danej szkoły, wzajemnych relacji służbowych w ramach realizacji poszczególnych zadań. • uczestniczy za zgodą Rady Pedagogicznej w zebraniach, spotkaniach z Rodzicami i innych posiedzeniach zespołów zadaniowych • Zapoznanie się studentów z zawartością teczek wychowanków MOS MOW Placówkami interwencyjnymi : z postanowieniem sądu; zapisami i prowadzenie dziennika pracy z grupą. Zapoznanie z dokumentacją: karta pobytu wychowanka w placówce. Zapoznanie z indywidualnym programem profilaktyczno-resocjalizacyjnym pracy z dzieckiem. Zapoznanie z programem dla wychowanków usamodzielniających się; Zapoznanie studenta ze środkami dydaktycznymi, narzędziami i materiałami stosowanymi w pracy • Zapoznanie z dokumentacją prowadzona przez dana instytucję resocjalizacyjną, penitencjarną- arkusze organizacyjne, dokumenty przyjęcia, zwolnienia, plany zajęć, roczny plan pracy, prowadzone programy profilaktyczne, resocjalizacyjne, terapeutyczne, programy indywidualne, arkusze obserwacji, diagnostyczne.. 	50
Obserwuje:	<ul style="list-style-type: none"> • czynności podejmowane przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego zajęć oraz aktywności uczniów, wychowanków, podopiecznych • tok metodyczny zajęć, stosowanych przez nauczyciela/ wychowawcę metod i form pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, • interakcje dorosły (nauczyciel, wychowawca) – nieletni/ wychowanek/podopieczny/osadzony/dozorowany oraz relacje interpersonalne w toku zajęć, 	50

	<ul style="list-style-type: none"> • procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupie i w społeczności, ich prawidłowości i zakłócenia, • sposoby aktywizowania i dyscyplinowania podopiecznych oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych wychowanków, • sposoby oceniania uczniów/wychowanków, • sposoby opiniowania podopiecznych do Sądów • sposoby kontrolowania prac i zadań powierzonych do wykonania i innych zadań wychowawczych • dynamikę i klimat społeczny grupy, role pełnione przez podopiecznych, zachowania i postawy wychowanków, • funkcjonowanie i aktywności w czasie zajęć poszczególnych uczniów/ wychowanków/podopiecznych, z uwzględnieniem podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym podopiecznych szczególnie uzdolnionych lub ze znacznymi deficytami rozwojowymi • działania podejmowane przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny, • organizację przestrzeni w salach mieszkalnych, sposobu ich zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje wytwory pracy własnej). • 	
<p>współdziała z opiekunem praktyk w:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • planowaniu i przeprowadzaniu zajęć, • organizowaniu pracy w grupach, • przygotowywaniu pomocy dydaktycznych, • wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej, • kontrolowaniu i ocenianiu wychowanków, • opiniowaniu podopiecznych do Sądów i kuratorów sądowych • podejmowaniu działań na rzecz wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wychowanków szczególnie uzdolnionych lub ze znacznymi deficytami rozwojowymi, • podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej i innej; 	50
<p>pełni rolę wychowawcy w szczególności:</p>	<p>planowanie zajęć, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści oraz dynamiki procesu grupowego 3) organizację i prowadzenie zajęć w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, 4) wykorzystywanie w toku zajęć środków multimedialnych i technologii informacyjnej, 5) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku zajęć do poziomu 	100

	<p>rozwoju wychowanków,</p> <p>6) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania podopiecznych, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,</p> <p>7) organizację pracy wychowanków w grupach zadaniowych,</p> <p>8) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,</p> <p>9) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności podopiecznych,</p> <p>10) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),</p> <p>11) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad, łamania prawa i w sytuacji występowania przemocy rówieśniczej i nie tylko</p> <p>12) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcami, kuratorami, opiekunami, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z podopiecznymi oraz Policją.</p>	
Samodoskonalenie	<p>Prowadzenie obowiązkowej dokumentacji.</p> <p>Dokonanie ogólnej analizy koncepcji pracy zespołu wspierającego rozwój podopiecznych/osadzonych</p>	30
	Suma godzin	330
Narzędzia dydaktyczne:		
1	Zaprojektowane konspekty do różnych form zajęć opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych, resocjalizacyjnych	
2	Dokumenty stosowane w pracy opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacyjnej	
3	Pomoce dydaktyczne używane przez nauczyciela-opiekuna: folie, rysunki, sprzęt audio/video, komputery, tablica interaktywna etc.	
Metody nauczania		
	<p>1 Metody podające (metody asymilacji wiedzy) :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wykład informacyjny - Pogadanka, opis - Objasnienie lub wyjaśnienie. <p>2. Metody problemowe</p> <p>3. Metody aktywizujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - metoda sytuacyjna 	

	- dyskusja dydaktyczna 4. Metody praktyczne (pokaz) 5. Metodę perswazyjno – informacyjna 6. Metoda pracy grupowej Realizowanie zadań powierzonych przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji Praca indywidualna i w grupach, dyskusje, analizy sytuacji rzeczywistych oraz dokumentacji Konsultacje
Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)	
F 1.	Systematyczne wypełnianie dzienniczka praktyk
F2.	Przygotowanie 3 scenariuszy zajęć opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych, resocjalizacyjnych
P1.	Realizacja 3 zajęć opiekuńczo-wychowawczych (po jednym)w obszarze opiekuńczo-wychowawczym, profilaktycznym i resocjalizacyjnym
P 2.	Zaliczenie na podstawie opinii i oceny efektów kształcenia opiekuna praktyki z ramienia instytucji, opiekuna praktyki z ramienia uczelni
Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	330
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie konsultacji)	55
Przygotowanie się do praktyki zawodowej	20
Przygotowanie konspektów zajęć	15
SUMA	420
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	14
Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r 2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych 3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 4. DZIENNIK USTAW 2014 R. POZ. 1188 Ustawa z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw 5. red. Pietkiewicz M. Świetlica pomostem między rodziną a szkołą WSiP 1995 6. red. Zieja Z. Poradnik metodyczny dla wychowawców Jelenia Góra 2003 7. Gajewska G. Brzydło- Stodolna K. Teoretyczno-metodyczne podstawy pracy opiekuńczo-wychowawczej Zielona Góra 2005 8. Janowski A. Poznanie ucznia WSiP 1995 9. red. Brągiel J, Badory S. Formy opieki, wychowania i wsparcia w zreformowanym systemie 	

- pomocy społecznej Opole 2005
10. red. Czyż E Dziecko i jego prawa 1992
  11. Łuczyński A. Dzieci w rodzinach zastępczych i dysfunkcyjnych, Lublin 2008
  12. red. M. Raław-Markowska, Pomoc dzieciom i rodzinie w środowisku lokalnym, Warszawa 2005
  13. red. B. Wojciechowska – Charlak, Praca opiekuńczo-wychowawcza, Kielce 2003
  14. M. Raław-Markowska, S. Legata, Opieka zastępcza nad dzieckiem i młodzieżą – od form instytucjonalnych do rodzinnych, Warszawa 2005
  15. O. Sowisło, O warsztacie pracy nauczyciela-wychowawcy, Kraków 2001
  16. Paszkiewicz A., *Podmiotowe traktowanie wychowanka w pracy rodzinnego kuratora sądowego*, Lublin 2006;
  17. Paszkiewicz A., *Wychowanie resocjalizujące w środowisku otwartym – zarys teorii*, Wyd. Trans Humana, Białystok 2006,
  18. Gaś Z. B., *Psychoprofilaktyka, Procedury konstruowania programów wczesnej interwencji*, Wyd. Uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej, Lublin 1998.
  19. Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży
  20. Opora R., Resocjalizacja, wychowanie i psychokorekcja, nieletnich niedostosowanych społecznie, Wyd. Impuls, Kraków 2010
  21. Wojnarska A., (red.), Diagnostyka resocjalizacyjna, Wyd. UMCS, Lublin, s. 2010.
  22. *Consedine J., Sprawiedliwość naprawcza. Przywrócenie ład społeczny*, Warszawa 2004,
  23. P. Szczepaniak, A. Rejzner, (red.), *Terapia w resocjalizacji*, cz.1, cz. 2, Wyd. Żak, Warszawa 2008

Literatura uzupełniająca:

1. H. Filipczuk, Dziecko w placówce opiekuńczo-wychowawczej, Warszawa 1992
2. Czasopisma: Problemy opiekuńczo-wychowawcze
Świetlica w szkole
Życie szkoły
3. Borucka A., *Metoda interwencji profilaktycznej – doświadczenia i dylematy (w:) Młodzież z grup ryzyka*, M. Prajsner (red.), PARPA, Warszawa 2003
4. Pytka L., *Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne, diagnostyczne i metodyczne*, Wyd. Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2006,
5. Wach T., *Resocjalizacja nieletnich sprawców gwałtownych czynów zabronionych*, Wyd. KUL, Lublin 2009.

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Narzędzia dydaktyczne	Metody nauczania
EK 1	K_W04, K_U01	C1, C3, C4	1,3	1
EK 2	K_W05, K_U02,	C3, C5	1,2,3	1,2
EK 3	K_W07, K_U04,	C1, C4, C7	3	1,2,4
EK 4	K_W08,	C3, C6,	1,3	2,3,4

	K_U05, K_K02			
EK 5	K_W10, K_U21, 22 K_K07	C1, C7	1,3	2,3,4,

XII INNE PRZYDATNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Miejsca odbywania praktyk:

1. placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (ogniska wychowawcze, świetlice środowiskowe, świetlice szkolne, kluby osiedlowe, kluby młodzieżowe),
2. placówki interwencyjne (pogotowia opiekuńcze),
3. ośrodki socjoterapii,
4. zakłady poprawcze,
5. zakłady karne,
6. inspektoraty ds. nieletnich,
7. kuratela sądowa,
8. kuratorskie ośrodki pracy z młodzieżą,
9. ośrodki leczenia uzależnień,
10. placówki socjalizacyjne,
11. ośrodki wychowawcze i szkolno-wychowawcze.
12. oddziały psychiatrii pobytu dziennego i całodobowego, ośrodki leczenia uzależnień (od alkoholu, narkotyków),
13. ośrodki konsultacyjno – diagnostyczne, stowarzyszenia i fundacje zajmujące się resocjalizacją, readaptacją społeczną, pomocą postpenitencjarną i profilaktyką społeczną,
14. ośrodki pomocy rodzinie, np. Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie,
15. ośrodki interwencji kryzysowej,
16. komendy policji (izby dziecka, zespoły ds. nieletnich i patologii),
17. sądy rodzinne, szczególnie kuratorzy sądowi,
18. kolonie, obozy profilaktyczne i resocjalizacyjne
19. Inne organizacje, placówki czy zakłady pracy, których profil działania jest zbliżony do zakresu specjalności studiów – w uzgodnieniu z opiekunem praktyk.